

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen/Departementet

Sagsnr.: 11-30313-000001/Dep. sagsnr.: 10612

Den 9. december 2011

FVM 975

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til gennemførelsesafgørelse om hasteforanstaltninger mod indslæbning og spredning i Unionen af *Anoplophora chinensis* (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

*De eksisterende hasteforanstaltninger mod indslæbning og spredning af den asiatiske citrus-træbuk, *Anoplophora chinensis*, foreslås opstrammet, men også nuanceret efter en konkret risikovurdering. Opstramningerne sker blandt andet på baggrund af erfaringer med fund af skadegøreren i Tyskland, Italien, Nederlandene og Det Forenede Kongerige. For at sikre mod spredning af skadegøreren, foreslås det blandt andet, at der skal foretages forebyggende destruktion af samtlige potentielle værtplanter i en 100-meters zone rundt om lokaliteter, hvor skadegøreren er etableret. Der foreslås endvidere intensiverede krav til overvågning for skadegøreren i en 1-2 km bufferzone uden om skadegørerfund. En vedtagelse af forslaget vurderes at ville styrke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, men vil også medføre øgede statslige udgifter i tilfælde af, at der konstateres angreb af skadegøreren.*

Baggrund

Det forventes at Kommissionen vil fremsætte forslag til en gennemførelsesafgørelse om hasteforanstaltninger mod indslæbning og spredning i Unionen af asiatisk citrustræbuk, *Anoplophora chinensis*.

Forslaget vil erstatte de eksisterende hasteforanstaltninger i medfør af Kommissionens beslutning 2008/840/EF. Forslaget forventes fremsat med hjemmel i artikel 16, stk. 3, i Rådets direktiv 2000/29/EF af 8. maj 2000 om foranstaltninger mod indslæbning i Fællesskabet af skadegørere på planter eller planteprodukter og mod deres spredning inden for Fællesskabet

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Den Stående Komite for Plantesundhed. Hvis der er kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for appel-komitéen senest en måned efter afstemning i Den Stående Komite for Plantesundhed og underretter samtidig Europa-Parlamentet og Rådet. Appel-komitéen kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er kvalificeret flertal imod forslaget, skal Kommissionen behandle sagen

på ny. Handler appel-komitéen ikke inden en frist på højst 2 måneder efter datoen for henvisning, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i Den Stående Komité for Plantesundhed den 19.-20. december 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Med forslaget søger Kommissionen at styrke EU's hasteforanstaltninger mod asiatisk citrus-træbuk. Træbukkens larver gør skade, når de borer gange i løvtræers rødder og stammer. Ved omfattende angreb dør træerne, og epidemier af skovdød har hærget i hårdt angrebne områder. De voksne biller udklækkes først efter flere års larvestadie i træet, og i denne mellempriode er det uhyre vanskeligt at konstatere, om et træ er angrebet. Træbukken er tidligere blevet indslæbt med træer af slægten *Acer* importeret fra Kina til blandt andet Italien (hvor en etableret population endnu ikke er nedkæmpet) og til Nederlandene. Som følge af risikoen for at få skadegøreren indslæbt fra Kina er der iværksat et midlertidigt forbud frem til 1. maj 2012 mod import af træer af slægten *Acer* fra Kina. Dette forbud fastholdes også med de skærpede hasteforanstaltninger.

Ifølge de nye regler skelnes der mellem situationer, hvor træbukken findes i enkeltstående tilfælde, der ikke forventes at føre til etablering af skadegøreren og situationer, hvor træbukken har etableret sig.

Hvor træbukken alene findes i enkeltstående tilfælde skal myndighederne straks destruere de infesterede planter og spore planterne tilbage til oprindelsen med henblik på at forhindre yderligere spredning. I en periode på minimum 4 år skal der laves regelmæssig og intensiv overvågning for skadegøreren i en radius af 1 km omkring den/de infesterede plante(r). Medlemsstaterne skal indsende en handlingsplan for håndteringen af eventuelle fund til Kommissionen inden 30 dage efter fundet.

I situationer hvor træbukken har etableret sig, skal der foretages forebyggende destruktion af samtlige potentielle værtplanter i en radius af mindst 100 meter omkring lokaliteter, hvor træbukken har etableret sig. Endvidere skal der overvåges intensivt og igennem flere år i en zone på 1-2 km omkring sådanne lokaliteter, afhængigt af omstændighederne. Disse tiltag skal sikre, at skadegøreren ikke spredes yderligere og har som mål at udrydde skadegøreren. Der er tale om en skærpelse af de hidtidige krav, idet der ikke hidtil har været specifikke krav til destruktion af planter omkring et udbrud eller så omfattende overvågning.

Foranstaltningerne vil medføre, at man fremover forebyggende skal destruere træer i angrebne zoner i Danmark, hvor skadegøreren har etableret sig.

Det bemærkes, at nogle få individer af skadegøreren i sommeren 2011 blev fundet i Danmark. Fødevareministeriet vurderer, at dette fund alene var et enkeltstående tilfælde, hvorfor det efter de nye regler ikke ville have været nødvendigt med omfattende foranstaltninger med forebyggende destruktion af træer m.v.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om gennemførelsesafgørelsen.

Gældende dansk ret

Området er reguleret af lov om planteskadegørere, jf. lovbekendtgørelse nr. 198 af 12. marts 2009. Nærmere bestemmelser er fastsat i bekendtgørelse nr. 34 af 23. januar 2009 om planteskadegørere samt i bekendtgørelse nr. 451 af 16. maj 2011 om planter og i bekendtgørelse nr. 33 af 23. januar 2009 om import af planter og planteprodukter m.m. Implementeringen af forslaget vurderes ikke at kræve en lovændring, men forventes at kunne gennemføres alene ved en ændring på bekendtgørelsesniveau.

Konsekvenser

I forbindelse med eventuelle fremtidige angreb af skadegøreren i Danmark, vil de foreslåede foranstaltninger føre til øgede omkostninger for staten i form af afholdelse af udgifter til intensiv overvågning og bekæmpelse af angreb. Staten vil desuden skulle erstatte tab som følge af påbudt tilintetgørelse af ikke-angrebne planter i angrebne zoner. Der er tale om rent nationale regler for erstatning. De faktiske omkostninger til erstatning i forbindelse med eventuelle angreb af skadegøreren, vil blandt andet afhænge af angrebnes omfang, beliggenhed og af antal værtplanter i den angrebne zone. Omkostningerne kan derfor ikke kvantificeres på forhånd. Det bemærkes, at den asiatiske citrusræbuk angriber et bredt spektrum af løvtræer, herunder flere typiske danske skov- og landskabsplanter, hvorfor overvågnings- og destruktionsforanstaltningerne i angrebne zoner kan blive omfattende. Udgifterne til disse offentlige bekæmpelsesforanstaltninger antages dog at være langt mindre end de hypotetiske samfundsøkonomiske konsekvenser af ikke at bekæmpe skadegøreren effektivt og i tide.

Forslaget har alene statsfinansielle konsekvenser i et scenario, hvor det er konstateret fund af skadegøreren i Danmark. Udgifterne er større ved bekæmpelsen af en etableret population end ved den øgede overvågningen i tilfælde af fund, som ikke antages at have ført til egentlig etablering af en population.

De gældende erstatningsregler i lov om planteskadegørere, som fastsætter, at staten skal erstatte tab som følge af påbudt tilintetgørelse af ikke-angrebne planter, kan give anledning til overvejelse om, om der skal fastsættes regresbestemmelser i loven, således at det bliver mu-

ligt at fremsætte krav om erstatning mod virksomheder eller borgere, som har fordelt eller overdraget enten skadegøreren eller planter, der er angrebet af skadegøreren.

Høring

Der foreligger endnu ikke et forslag fra Kommissionen og sagen har derfor ikke været i officiel høring.

Emnet er løbende blevet drøftet på møder i Fødevareministeriets rådgivende Udvalg for Planter og Plantesundhed, hvor relevante erhvervsorganisationer er repræsenteret. Emnet har desuden været drøftet i en arbejdsgruppe om *Anoplophora*, som har været nedsat under udvalget.

Arbejdsgruppen har blandet andet fremhævet følgende; behovet for en begrænsning af værtplantelisten, mulighed for at afgrænse bufferzoner om demarkerede områder til 1 km, hvis der ikke har været tidligere fund, samt muligheden for at enkeltstående fund ikke fører til forebyggende destruktionsforanstaltninger som i tilfælde af etablerede fund. Endvidere skal det underbygges, at der er tale om enkeltstående fund, og der skal udarbejdes en handlingsplan for håndteringen heraf.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Træbukkens skadevirkning har meget væsentlig betydning af såvel naturbeskyttelsesmæssige som af handelsmæssige grunde. Det er regeringens holdning, at det er væsentligt at sikre, at skadegøreren ikke indslæbes og spredes i Danmark til skade for en lang række arter af løvtræer i skov, landskab, parker og haver. Regeringen kan således støtte forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der vurderes at være generel opbakning fra de øvrige medlemsstater til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.